

Draumur verður að veruleika

Við erum tvær vinkonur, Arney og Hrafnhildur. Við smullum saman í hjúkrunarnáminu á sínum tíma. Við erum jafn gamlar og eigum ótal margt sameiginlegt. Mæður okkar eru báðar hjúkrunarfræðingar og voru óléttar af okkur á sama tíma í hjúkrunarnáminu sínu. Við eigum maka sem við kynntumst sama ár með mánaðar millibili og giftumst þeim sama ár með mánaðar millibili. Eigum báðar þrjú börn á svipuðum aldri, tvo drengi og eina stúlku, og stúlkurnar eru í miðjunni. Báðar fæddum við yngstu börnin okkar heima og auðvitað fórum við saman í ljósmóðurnámið því það hafði verið langþráður draumur okkar beggja.

Eftir útskrift okkar úr náminu árið 2009 var efnahagshrunið í algleymingi og atvinnuhorfur ljósmæðra slæmar. Í fyrsta sinn í sögunni voru ljósmæður atvinnulausar. Okkur þyrsti í að nýta krafta okkar að námi loknu, ljósmæðrahjörtun slógu af miklum krafti og Björkin ljósmæður, litla fyrirtækið okkar, varð til. Björkina stofnuðum við í upphafi með ljósusystur okkar. Til að byrja með fengum við aðstöðu hjá Nýsköpunarmiðstöð Íslands, í frumkvöðlasetrinu KÍM, þar sem fyrstu skrefin voru tekin. Fæðingarundirbúningsnámskeiðin okkar urðu strax vinsæl og við buðum einnig upp á ýmis önnur námskeið í samvinnu við fleiri aðila eins og við gerum enn í dag. Smám saman sneru ljósusystur okkar til annarra verka og urðum við eftir tvær sem rekum og eigum Björkina.

Frá því Áslaug Hauksdóttir tók á móti yngri sonum okkar í febrúar 2006 hafði okkur langað til að verða heimafæðingarljósmæður. Í apríl 2010 tókum við á móti fyrsta barninu okkar í heimafæðingu og um haustið vorum við komnar á fullt í heimafæðingunum og við höfum haft nóg að gera síðan þá.

Þær voru tólf fjölskyldurnar sem við sinntum fyrsta árið en fljótlega varð mun meira að gera og nú sinnum við á bilinu fjörutíu til sextíu konum á ári. Við náðum þeim áfanga í febrúar 2015 að taka á móti hundraðasta barninu heima og nú eru börnin orðin hundrað og sjöttíu þannig að það hefur verið nóg að gera. Á þessum tíma sem er liðinn frá fyrstu fæðingunni hafa yfir tvö hundrað konur stefnt á heimafæðingu með okkur og þetta ár lofar mjög góðu.

Björkin ljósmæður er nú til húsa í Síðumúla 10 og hefur verið frá september 2013. Björkin er hluti af Lygnu fjölskyldumiðstöð og erum við í samstarfi við góðar konur sem eru þar með fyrirtækin sín. Starfsemin í Lygnu er sífellt að þróast. Þar starfar nú öflugur hópur kvenna sem býður upp á fjölbreytta þjónustu sem flest miðar að því að styðja við barnafjölskyldur.

Það hefur lengi verið draumur okkar, eins og svo margra ljósmæðra, að stofna fæðingarheimili og varð sá draumur til í ljósmæðranáminu. Fyrir nokkrum árum reyndum við tvisvar sinnum að láta drauminn um fæðingarheimili verða að veruleika en höfðum ekki árangur sem erfíði. Draumurinn var lagður til hliðar tímabundið enda höfðum við nóg að gera í heimafæðingunum. Á síðasta ári urðum við vinkonurnar báðar 40 ára sem voru ákveðin tímamót í lífinu. Við litum yfir farinn veg, veltum fyrir okkur hvar við værum staddar í lífinu og hvert við vildum stefna. Við vorum báðar í draumastarfinu, vel giftar, börnin okkar orðin svolítið stór og lífið brosti við okkur. Okkur fannst við ekki geta gefið drauminn okkar um fæðingarheimili upp á bátinn svo við hugsuðum að það væri annaðhvort núna eða aldrei. Ákváðum að taka bara skrefið, hætta að spyrja: Megum við? Og segja frekar: Við ætlum. Eftir nokkra

umhugsun og fyrirgrennslan ákváðum við að einfaldast væri að byrja þar sem við erum nú með aðsetur í Síðumúlanum. Byrja bara smátt og sjá hvað yrði. Við fengum strax leyfi hjá eigendum hússins, fórum á fund Sjúkratrygginga Íslands sem lofuðu okkur því að greiða fyrir þjónustuna og fengum byggingarleyfi fyrir framkvæmdunum svo eitt-hvað sé nefnt.

Ýmislegt hefur komið upp á í undirbúningnum sem við vissum ekki fyrir, eins og að þurfa að sækja um byggingarleyfi vegna breytinganna á húsnæðinu. Okkur þóttu þetta bara vera smávægilegar breytingar, tveir til þrjú veggir, sturta, skol og eitthvað smávægis fleira og áttum ekki von á að þurfa byggingarleyfi til þess að framkvæma þetta smott-erí. Það að sækja um byggingarleyfi er eitt af mörgu í þessu ferli sem við höfum ekki gert áður og höfðum ekki hugmynd um hvernig gengi fyrir sig. Í stuttu máli er óhætt að segja, að það er mun flóknara en maður heldur, það gekk á endanum en tók marga mánuði. Það var ýmislegt þar sem þurfti að leysa, hver hefur t.d. ekki heyrt um lagna-hönnuð? Byggingarleyfið er loks í höfn og nú eru smiðirnir, píparinn og málarinn á fullu að vinna sína vinnu og við sjáum nú fyrir endann á breytingunum. Auðvitað kostar þetta sitt og höfum við leitað ýmissa leiða til að að fjármagna þetta. Við ákváðum að taka lán fyrir framkvæmdunum hjá Svanna-lánatryggingasjóði kvenna. Til þess þurftum við að skila ítarlegri viðskiptaáætlun, vorum boðaðar í viðtal og spurðar spjörunum úr og eftir það samþykktu þau að lána okkur. Lánið nær bara yfir hluta kostnaðarins og eftir að hafa lagt höfuðin í bleyti ákváðum við að fjármagna það sem eftir var með hópþjálfun og

Arney og Hrafnhildur að mála nýju fæðingarstofuna

Fjölskyldumeðlimir hjálpa til að gera fæðingastofuna klára.

Karolina Fund. Söfnunin gekk vonum frammar og viðbrögðin voru eiginlega alveg ótrúleg. Þegar farið er af stað með söfnun hjá Karolina Fund fylgir því að maður þarf að vera duglegur að kynna verkefnið sitt sem við gerðum. Við förum í viðtöl hingað og þangað og gerðum allt sem okkur datt í hug til að vekja á verkefninu athygli. Kastljósið, Ísland í dag, flest öll dagblöð, fréttamiðlar á netinu og útvarpsþættir voru nánast daglegt brauð um tíma. Þægindarammi var hugtak sem við vorum alveg hætta að nota, enda löngu komnar út fyrir hann.

Fram að þessu höfum við ekki fengið annað en jákvæð viðbrögð hvar sem við höfum komið, ótrúlegasta fólk hefur sýnt þessu mikinn

áhuga. Einstaklingar og fyrirtæki hafa sett sig í samband við okkur og vilja leggja verkefninu lið og fyrir það erum við eilíflega þakklátar.

Það er mikið búið en það er líka töluvert eftir. Um leið og húsnæðið er tilbúið sækjum við um starfsleyfi heilbrigðiseftirlits. Í kjölfarið tilkynnum við reksturinn til landlæknis og verið er að vinna í samningum við Sjúkratryggingar Íslands. Fyrsta barnið fæðist vonandi í sumar á litla fæðingarheimilinu okkar, ef allt gengur að óskum. Við vitum að fæðingar taka mislangan tíma og það þarf þolinmæði í yfirsetu. Það sama virðist eiga við um fæðingu fæðingarstofu. Konur hafa haft samband við okkur og lýst yfir áhuga á að fæða hjá okkur á fæðingarstofunni en við höfum hingað til ekki viljað lofa þeim neinu. Allt er samt að verða tilbúið og það er þegar verið að þrjúna heimferðarsett á fyrsta barnið sem fæðist í fæðingarstofunni okkar. Það er mikil vinna að setja á fót fæðingarstofu. Í tveggja manna hópinn okkar hafa nú bæst við fleiri ljósmæður sem eru okkur mikill liðstyrkur. Það eru Harpa Ósk Valgeirsdóttir, ljósusystir okkar, Greta Matthíasdóttir, Jenný Árnadóttir og Emma Swift. Þær Harpa og Emma ætla að vinna með okkur í tengslum við námskeið og ýmsar nýjungar sem við erum farnar að bjóða upp á í Björkinni og hægt er að finna upplýsingar um á nýju heimasíðunni okkar sem við vorum að opna í byrjun árs. Harpa hefur hjálpað okkur að halda utan um verkefnið og er vefstjórn okkar. Gréta og Jenný eru að vinna með okkur og Hörpu að mótun þjónustunnar sem verður veitt á fæðingarstofunni og þær munu mynda með okkur fyrsta ljósmæðrahópinn sem býður upp á samfellda þjónustu og fæðingu í fæðingarstofunni. Okkur innan handar er líka góður hópur af ráðgefandi ljósmæðrum sem er líka mikill styrkur fyrir okkur og við erum þeim mjög þakklátar. Fæðingarstofan verður til að byrja með aðallega ætluð konum sem koma utan af landi til að fæða börnin sín og hafa ekki kost á að fæða barnið sitt á heimaslóðum. Konur af höfuðborgarsvæðinu verða líka boðnar velkomnar. Allar þurfa konurnar að vera hraustar og verður meðgangan þeirra að vera eðlileg. Stuðst verður við leiðbeiningar landlæknis um val á fæðingarstað. Draumur okkar er að fæðingarstofan í Lygnu verði upphaf að einhverju stærra og meira. Fæðingarheimili með nokkrum fæðingarstofum og fleiri ljósmæðrahópum. Það er von okkar að með opnun fæðingarstofu Bjarkarinnar munum við skapa nýjan starfsvettvang fyrir ljósmæður, fjölga valkostum og bæta þjónustu við verðandi foreldra.

*Arney Þórarinsdóttir
Hrafnhildur Halldórsdóttir*

